

VÆRKTØJ:

Bearbejdning af rådata

Hvordan bearbejder du rådata?

Hvorfor – hvad skal du opnå?

Du bearbejder dine mængder af rå data for at gøre dem til anvendelige indsigter. Den store mængde skal mindskes og generaliseres, så dataene ikke kun er udtryk for en enkelt persons oplevelser og forståelser men et sammendrag af det, du har hørt i samtalerne, på din vej rundt i problemet.

Samtidig er det helt centralt, at du udvælger gode og sigende citater, som på en nærværende og empatisk måde kan illustrere de overordnede temaer. Et sigende citat har stor kraft, fordi det med få ord kan sætte tingene på spidsen.

Hvem og hvor mange skal med i bearbejdningen?

Det er dig selv alene, der laver den første analyse af dine samtaler. Nogle gange vil du også samarbejde med andre projektmedarbejdere, som du kan sparre med i analysefasen. Ofte vil I dog hver især bearbejde de samtaler, I selv har været med i.

Hvornår i processen?

Bearbejdningen starter sådan set allerede, når du går rundt i problemet og er i samtaler med mennesker. Undervejs deler du dine refleksioner og forståelser med dine samtalepartnere, og på den måde begynder du at få en fornemmelse for, hvad der er betydningsfuldt. Samtidig sørger du for at få de gode citater noteret ned i bogen. Umiddelbart efter den enkelte samtale begynder det store arbejde med at lede efter mønstre og temaer i materialet. Det vil altid bygge ovenpå det foregående arbejde, men du skal være åben for nye perspektiver og være klar til at sadle om, hvis det er nødvendigt.

Hvordan forbereder du dig?

Du har stor indflydelse på dine data, fordi du, ligesom dine samtalepartnere, er et menneske med ideer og forståelser. Det duer ikke at trække i en retning, som alene bekræfter dine egne forståelser. Derfor skal du konstant udfordre din forståelse og være nysgerrig på nyt. Det kan du bl.a. gøre ved at orientere dig i feltet og følge med i medierne og undersøge politiske, økonomiske eller juridiske perspektiver på din problemstilling.

Hvordan gennemfører du?

At bearbejde dine noter er som at genopleve samtalen men nu med den distance, der skal til, for at kunne se temaer og mønstre. Dem kan du systematisere dit materiale efter.

Men hvad kan så være temaer? Det kan være, at din samtalepartner vender tilbage til et emne flere gange i løbet af samtalen, og du derfor vurderer, at det er vigtigt. Andre gange får du blot en fornemmelse af, at bestemte emner er særligt berørende for personen. Temaerne er som overskrifter og kan have forskellig karakter. Et tema kan f.eks. være en oplevet følelse – angst, vrede eller magtesløshed. Det kan også handle om kontakten mellem sundhedsvæsen og borger eller om relationer til forskellige personer, som er vigtige for din samtalepartner.

Undervejs i din række af samtaler, bliver du endvidere sporet ind på emner, som udtrykker generelle tendenser, og dem tager du med i systematiseringen af dit materiale. Temaer vil nogle gange kun være gældende for enten borgere eller fagprofessionelle, mens de andre gange går på tværs af de forskellige grupper, du har talt med.

Din opgave er så at fylde indhold på temaerne, og det sker såvel ved sammenskrivning som ved at udvælge de gode citater. Et godt citat rummer i få ord en vigtig pointe, som f.eks. dette fra en ung pige med diabetes 1: "Jeg får ikke så meget skæld ud, når jeg har min mor med til kontrol på hospitalet."

Hvordan bliver bearbejdningen af data god?

Det bliver godt, hvis du formår at skærpe dit materiale og kan acceptere at sortere materiale fra. Det må du gøre for at tydeliggøre de forskellige perspektiver, du har fundet på vej rundt i problemet, så de bliver kommunikeret og gjort tilgængelige for andre som generelle indsigter. En god analyse starter med bearbejdningen af råmaterialet, og den skal bidrage med nye forståelser til mennesker med meget forskellige forudsætninger.

Hvad kan blive en udfordring?

Det kan være udfordrende at rumme mange forskellige – og ofte modstridende – perspektiver. Du skal ikke lede efter en enkelt sandhed, men forstå, at situationer kan opleves forskelligt. Nogle gange vil du måske blive i tvivl, om du har fundet de rette temaer, men her skal du sætte din lid til de fælles tolkninger. De er med til at validere dit arbejde, fordi de mennesker, du har været i samtale med, og som kender allerbedst til problemstillingen, er med til at kvalificere din analyse.

Tilhørende materialer og skabeloner:

- [Skabelon til bearbejdning af rådata](#)
- [Eksempel 1 på bearbejdning af rådata](#)
- [Eksempel 2 på bearbejdning af rådata](#)
- [Fra udsagn til indsigter model](#)